

HZJZ

HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Rockefellerova 7
HR-10000 Zagreb
T: +385 1 4863 222
F: +385 1 4863366
www.hzjz.hr

Zagreb, 27. prosinca 2021.
Verzija 14

POSTUPANJE S OBOLJELIMA, BLISKIM KONTAKTIMA OBOLJELIH I PREKID IZOLACIJE I KARANTENE

**Objedinjene revidirane preporuke o prioritetima za testiranje na SARS-CoV-2,
postupanju s kontaktima, završetku izolacije i karantene/samoizolacije s
osvrtnom na osobe koje su preboljele COVID-19 ili su cijepljene**

Izmjene u odnosu na prethodnu verziju:

[Izmijenjene su informacije o postupanju s kontaktima oboljelih od omikron varijante.](#)

1. Postupak s bliskim kontaktima oboljelog od bolesti COVID-19

Radi smanjenja širenja infekcije svi bliski kontakti oboljelog, osim kasnije navedenih izuzetaka, upućuju se u zdravstveni nadzor u karanteni/samoizolaciji.

Bliske kontakte koji su dio kolektiva u kojem je važno procijeniti proširenost infekcije preporučljivo je testirati RT-PCR testom ili brzim antigenskim testom unutar pet dana od izlaganja. **Negativan rezultat testa nema utjecaja na trajanje karantene/ samoizolacije.** Pozitivan rezultat testa zahtijeva obradu bliskih kontakata testirane osobe. Pozitivan brzi antigenski test treba potvrditi RT-PCR testom.

Bliski kontakti* podliježu zdravstvenom nadzoru u karanteni/samoizolaciji u trajanju od 10 dana od zadnjeg bliskog kontakta sa zaraženom osobom. Karantena/samoizolacija osoba u kontaktu sa zaraženima omikron varijantom traje 14 dana (više detalja niže u istoj točki).

Ako su bolesnik i kontakti u zajedničkom kućanstvu bez mogućnosti izolacije bolesnika (npr. oboljelo dijete koje njeguju roditelji), kućni kontakti podliježu karanteni u trajanju od 10 dana nakon što bolesnik ispuni kriterije za završetak izolacije. Ako su kontinuirano u bliskom kontaktu s bolesnikom, to podrazumijeva karantenu od 20 dana (10 dana trajanja zaraznosti bolesnika plus 10 dana karantene od posljednjeg dana zaraznosti bolesnika) od datuma obolijevanja bolesnika, pod uvjetom da bolesnik zadovolji uvjete za prekid izolacije nakon deset dana i da kontakti ne razviju simptome bolesti tijekom tog razdoblja što treba procijeniti izabrani liječnik primarne zdravstvene zaštite.

Kad god je moguće, potrebno je pokušati ustanoviti izvor infekcije za oboljelu osobu te staviti pod zdravstveni nadzor i testirati osobe koje su bile bliski kontakti one osobe koja je bila izvor infekcije inicijalnom bolesniku od kojeg je započelo traženje kontakata.

Po završetku karantene nije potrebno testirati osobe ako ne razviju simptome, osim ako:

- su imunokompromitirane ili rade u zdravstvenim ustanovama i kod pružatelja socijalnih usluga smještaja i boravka za starije i teško bolesne odrasle osobe i osobe s invaliditetom,
- su u karanteni zbog izloženosti omikron varijanti virusa.

Imunokompromitirane osobe i osobe koje rade u zdravstvenim ustanovama i kod pružatelja socijalnih usluga smještaja i boravka za starije i teško bolesne odrasle osobe i osobe s invaliditetom, a koje tijekom karantene nisu razvile nijedan simptom bolesti COVID-19 (asimptomatski tijekom karantene), mogu prekinuti karantenu nakon provedenog testiranja 10. dana karantene i zaprimanja jednog negativnog rezultata testiranja. U tu svrhu može se koristiti brzi antigenski test ili PCR test.

Ako osobe u karanteni/samoizolaciji razviju simptome bolesti kompatibilne s bolesti COVID-19, treba ih **testirati na SARS-CoV-2**. U očekivanju rezultata testiranja treba ih tretirati kao oboljele od COVID-19. U tu svrhu može se koristiti brzi antigenski test (pozitivan brzi antigenski test treba potvrditi PCR testom, a do rezultata PCR testiranja osoba je u izolaciji) ili PCR test.

* Bliski kontakt se u svrhu zdravstvenog nadzora u karanteni/samoizolaciji definira kao:

- dijeljenje kućanstva s bolesnikom
- izravan tjelesni kontakt s oboljelim od bolesti COVID-19
- nezaštićen izravan kontakt s infektivnim izlučevinama oboljelog od bolesti COVID-19 (dodirivanje korištenih maramica golom rukom ili npr. ako se bolesnik iskašlje u osobu)
- kontakt licem u lice s oboljelim od bolesti COVID-19 na udaljenosti manjoj od dva metra u trajanju duljem od 15 minuta
- boravak u zatvorenom prostoru (npr. učionica, soba za sastanke, čekaonica u zdravstvenoj ustanovi itd.) s oboljelim od bolesti COVID-19 na udaljenosti manjoj od dva metra u trajanju duljem od 15 minuta – boravak u zatvorenom prostoru na udaljenosti većoj od dva metra može predstavljati bliski kontakt, ovisno o tome ima li bolesnik simptome, o nošenju maski, o ventilaciji prostorije... svaki pojedinačni kontakt u zatvorenom prostoru treba individualno procijeniti
- zdravstveni radnik ili druga osoba koja pruža izravnu njegu oboljelom od bolesti COVID-19 ili laboratorijsko osoblje koje rukuje s uzorcima oboljelog bez korištenja preporučene osobne zaštitne opreme (OZO) ili ako je došlo do propusta u korištenju OZO-a
- kontakt u zrakoplovu ili drugom prijevoznom sredstvu s bolesnikom dva mjesta ispred, iza ili sa strane; suputnici ili osobe koje skrbe o bolesniku tijekom putovanja; osoblje koje je posluživalo u dijelu zrakoplova u kojem sjedi bolesnik (ako težina kliničke slike ili kretanje bolesnika upućuje na izloženost većeg broja putnika, bliskim kontaktima se mogu smatrati putnici cijelog odjeljka ili cijelog zrakoplova).

Potrebno je naglasiti da svaka specifična situacija zahtijeva individualnu epidemiološku procjenu rizika i da se postupanje može razlikovati od preporuka ako postoji medicinsko opravdanje.

Osoba koja je ostvarila bliski kontakt sa zaraznom osobom ne podliježe zdravstvenom nadzoru u karanteni/samoizolaciji ako je:

-
- Preboljela COVID-19, neovisno o tome je li cijepljena nakon preboljenja
 - imala laboratorijski potvrđen COVID-19 (PCR testom ili antigenskim testom) i bili su ispunjeni uvjeti za prekid izolacije. Ako je prošlo manje od 180 dana od početka bolesti do kontakta sa zaraznom osobom, nije potrebno testiranje, a ako je prošlo više od 180 dana od početka bolesti preporučljivo je testirati se 5-7 dana nakon bliskog kontakta brzim antigenskim testom. Međutim, zdravstveni djelatnici i djelatnici u drugim ustanovama koji dolaze u kontakt s osjetljivim pojedincima (skupinama) iako su preboljeli COVID-19 testiraju se brzim antigenskim ili PCR testom odmah nakon rizičnog kontakta, 7. dana nakon kontakta i 14. dan nakon kontakta, ako je prošlo više od tri mjeseca nakon početka bolesti.
 - Cijepljena protiv bolesti COVID-19
 - primila drugu dozu COVID-19 cjepiva (ili jednu dozu Janssen cjepiva), pod uvjetom da je prošlo 14 dana od završetka cijepljenja (primitka druge doze za sva cjepiva osim za Janssen cjepivo koje se prima u jednoj dozi). Te osobe trebaju 14 dana od kontakta pojačano provoditi mjere za sprječavanje kapljičnih infekcija i preporučljivo je da se testiraju se brzim antigenskim testom 5-7 dana nakon kontakta (ako je prošlo više od šest mjeseci nakon zadnje doze cjepiva, snažno je preporučeno testiranje nakon izlaganja). Međutim, zdravstveni djelatnici i djelatnici u drugim ustanovama koji dolaze u kontakt s osjetljivim pojedincima (skupinama) iako su cijepljeni protiv COVID-19 testiraju se brzim antigenskim ili PCR testom odmah nakon rizičnog kontakta, 7. dana nakon kontakta i 14. dan nakon kontakta, neovisno o tome koliko je vremena prošlo od dovršetka primarnog cijepljenja ili primitka dodatne doze.
 - S obzirom na to da cijepljenje ne sprječava u potpunosti mogućnost asimptomatske infekcije i širenje infekcije, cijepljene osobe koje ostvare bliski kontakt s bolesnikom moraju se slijedeća dva tjedna od tog kontakta strogo pridržavati mjera za smanjenje prijenosa kapljičnih infekcija i paziti na eventualnu pojavu simptoma kompatibilnih sa COVID-19 koji bi zahtijevali PCR testiranje, a ako nemaju simptome, preporučamo da se testiraju brzim antigenskim testom 5-7 dana nakon ostvarivanja bliskog kontakta. **Osobito ako su zaposleni u zdravstvenoj ustanovi ili domu za starije osobe, cijepljeni kontakti moraju konzistentno i bez iznimke koristiti FFP2 masku bez ventila, održavati fizički razmak u najvećoj mogućoj mjeri i voditi brigu o strogoj higijeni ruku radi sprječavanja mogućeg prijenosa infekcije na pacijente, korisnike domova i kolege.** Zdravstveni djelatnici i djelatnici u drugim ustanovama koji dolaze u kontakt s osjetljivim pojedincima (skupinama) moraju se testirati brzim antigenskim ili PCR testom odmah nakon rizičnog kontakta, 7. dana nakon kontakta i 14. dan nakon kontakta. Cijepljeni bliski kontakti oboljeloga tijekom dva tjedna nakon kontakta ne smiju sudjelovati u zajedničkim aktivnostima pri kojima se skida maska. Ako se u tom razdoblju pojave simptomi treba se podvrgnuti izolaciji i procijeniti radi li se o COVID-19, uključujući upućivanje na testiranje na SARS-CoV-2.
 - Ako je izvor zaražen **omikron varijantom** ili postoji epidemiološka sumnja da se radi o omikron varijanti, svi kontakti **osim imunokompetentnih osoba koje su primile primarno cijepljenje (1 doza Janssen ili dvije doze cjepiva koja se primaju u dvije doze) te nakon toga docijepljene; i osoba koje su preboljele COVID-19 i nakon preboljenja primile primarno cijepljenje (1 doza Janssen ili dvije doze cjepiva koja se primaju u dvije doze)**, podložni su karanteni u trajanju od 14 dana te se trebaju testirati PCR testom na početku karantene i zadnji dan karantene. Ako se u postavljene sumnje sekvenciranjem isključi omikron varijanta, 14-dnevna karantena se prekida, a sa kontaktima se dalje postupa kao kod izloženosti udomaćenim varijantama virusa.

2. Prioritetne skupine za testiranje su:

2.1. Sve simptomatske osobe sa postavljenom kliničkom sumnjom na COVID-19

S obzirom na pogoršanje epidemiološke situacije, nužno je sve simptomatske osobe slati na testiranje. Sve pozitivne BAT testove potrebno je zbog administrativnih razloga (mogućnosti ishođenja digitalne covid potvrde) potvrditi PCR testom. PCR test, zbog administrativnih razloga, kad je god to moguće i kad dozvoljavaju kapaciteti testiranja i specifičnost situacije, treba koristiti kao prvi izbor testa za dijagnostiku. Osobu sa simptomima u koje se postavi indikacija za testiranje na COVID-19 treba staviti u izolaciju do pristizanja nalaza (bez obzira radi li se o brzom antigenskom ili PCR testu). Bliski kontakti simptomatske osobe koja čeka rezultate testiranja također ostaju u karanteni, naročito obiteljski kontakti i kontakti s posla ako su zdravstveni djelatnici i djelatnici u domovima, do prispjeća nalaza, osim ako pripadaju kategorijama koje su izuzete od karantene (vidjeti točku 1.). U slučaju pozitivnog nalaza, oboljela osoba ostaje u izolaciji sve do ispunjenja kriterija za završetak izolacije (vidjeti točku 3.), a njezini bliski kontakti u karanteni ako ne pripadaju kategorijama koje su izuzete od karantene (vidjeti točku 1.).

Uzimajući u obzir da je od početka školske godine znatno porastao udio školske djece među novooboljelima, podsjećamo na potrebu testiranja učenika kod simptoma koji mogu upućivati na COVID-19.

2.2. Asimptomatske osobe koje nisu bliski kontakt oboljelog

Pri testiranju asimptomatskih osoba prednost treba dati osobama koje rade u zdravstvenom sustavu, osobito u bolnicama te kod pružatelja socijalnih usluga smještaja i boravka za starije i teško bolesne odrasle osobe i osobe s invaliditetom, prema epidemiološkim indikacijama.

- a) Djelatnici zdravstvenih ustanova i djelatnici kod pružatelja socijalnih usluga smještaja i boravka za starije i teško bolesne odrasle osobe i osobe s invaliditetom prije povratka na posao, a na temelju trijaže (npr. anamnestički podaci o postojanju simptoma kompatibilnih s COVID-19, o boravku u zemlji/području s visokom incidencijom bolesti, o sudjelovanju na većim okupljanjima na kojima se nisu poštivale mjere za sprječavanje širenja kapljičnih infekcija; sve to unazad 14 dana). [Mjere za zdravstvene djelatnike su dodatno opisane u Odluci stožera civilne zaštite i zasebnim uputama HZJZ-a.](#)

Mjere vezane uz djelatnike domova detaljnije su razrađene u Uputama za sprječavanje i suzbijanje epidemije bolesti COVID-19 za pružatelje socijalnih usluga u sustavu socijalne skrbi. Isti uvjeti se primjenjuju na učenike i studente na praksi u ovim ustanovama.

- b) Bolesnici u kojih se planira hospitalizacija kao i bolesnici u kojih se planira provođenje dijagnostičko-terapijskih postupaka koji generiraju aerosol u specijalističko-konzilijarnoj ili bolničkoj zdravstvenoj zaštiti. Dodatno, i drugi bolesnici koji zahtijevaju medicinsku skrb, ali samo ako se na temelju trijaže procijeni visoki rizik izloženosti infekciji. Zbog nemogućnosti provođenja dijagnostike u zadanim rokovima kod svih pacijenata, zdravstvene ustanove ne mogu uvjetovati primitak pacijenata negativnim BAT ili PCR testom koji nije stariji od 48 sati, osobito ako je dijagnostički ili terapijski zahvat hitan ili odgoda može uzrokovati pogoršanje zdravstvenog stanja pacijenta (ovakvi su zahtjevi bolnica osobito problematični kod hospitalizacije nakon vikenda, neradnih dana i sl.). Ako zdravstvena ustanova ima BAT ili PCR dijagnostiku SARS-CoV-2, treba osigurati obavljanje dijagnostike takvim pacijentima u svojoj ustanovi, da se izbjegne opterećivanje sustava temeljenog na uputnicama izabranog liječnika.

Uputnice za testiranje učenika i studenata na praksi u zdravstvenim ustanovama i u socijalnoj skrbi izdaje nadležni liječnik školske medicine, učenika i studenata u učeničkim/studentским domovima

izdaje nadležni liječnik školske medicine ili izabrani liječnik te učenika i studenata kod drugih
indikacija izdaje nadležni liječnik školske medicine (primjerice kod grupiranja bolesti u školi/ustanovi)
ili izabrani liječnik.

Potrebno je naglasiti da svaka specifična situacija zahtijeva individualnu epidemiološku procjenu i da se postupanje može razlikovati od preporuka ako postoji medicinsko opravdanje.

3. Kriteriji za završetak izolacije oboljelih od bolesti COVID-19

Ove preporuke temelje se na postojećim spoznajama o trajanju zaraznosti osoba s virusom SARS-CoV-2¹ i podložne su promjeni. Podaci za donošenje odluke o prekidu izolacije su datum pojave prvih simptoma i znakova bolesti i njihovo trajanje, odnosno datum testiranja (uzimanja uzorka) na SARS-CoV-2, ovisno o tome radi li se o simptomatskoj ili asimptomatskoj infekciji virusom SARS-CoV-2.

Prekid izolacije se prvenstveno temelji na kliničkoj slici i proteku vremena od početka bolesti, a iznimno na rezultatima testiranja.

I. Asimptomatski bolesnik s COVID-19

Za **asimptomatske** slučajeve COVID-19 završetak izolacije preporučuje se 10 dana nakon prvog pozitivnog testa/uzimanja uzorka na SARS-CoV-2, uz uvjet da tijekom tog razdoblja nisu razvili nikakve simptome bolesti. U slučaju razvoja simptoma, koriste se kriteriji za simptomatske bolesnike, pri čemu je referentna točka datum pojave simptoma.

II. Simptomatski bolesnik COVID-19 s blagom ili umjerenom kliničkom slikom, koji nije imunokompromitiran

Završetak izolacije **simptomatskog** bolesnika s blagom ili umjerenom kliničkom slikom COVID-19, koji nije imunokompromitiran preporučuje se ako su zadovoljeni sljedeći kriteriji:

- najmanje tri uzastopna dana bolesnik je afebrilan bez upotrebe antipiretika i ima značajno poboljšanje (smanjenje) drugih simptoma² COVID-19
- I prošlo je najmanje 10 dana od prvog dana bolesti

III. Simptomatski bolesnik s COVID-19 s teškom kliničkom slikom koji nije imunokompromitiran

Završetak izolacije simptomatskog bolesnika s COVID-19 s teškom kliničkom slikom koja zahtijeva intenzivnu skrb, preporučuje se ako su zadovoljeni sljedeći kriteriji:

- najmanje tri uzastopna dana bolesnik je afebrilan bez upotrebe antipiretika i značajno poboljšanje simptoma² bolesti COVID-19
- I prošlo je najmanje 20 dana od prvog dana bolesti

IV. Teško imunokompromitirani bolesnik (npr. oboljeli od maligne bolesti na kemoterapiji,

osobe koja duže razdoblje primaju visoke doze kortikosteroida (npr. prednizona > 20 mg/dan duže od 14 dana)/imunosupresivnih lijekova zbog svoje osnovne dijagnoze, primatelj transplantiranog organa/tkiva, osoba s HIV infekcijom i niskim vrijednostima CD4 limfocita (<200) ili drugim oblikom imunodeficijencije). **Završetak izolacije preporučuje se ako su zadovoljeni sljedeći kriteriji:**

- najmanje tri uzastopna dana bolesnik je afebrilan bez upotrebe antipiretika
 - značajno poboljšanje simptoma² bolesti COVID-19
- I prošlo je najmanje 20 dana od početka simptoma bolesti

II

osoba ima dva uzastopna negativna rezultata brisa RT-PCR testiranja na SARS-CoV-2 s razmakom od minimalno 24 sata, s time da je brvi bris uzet najmanje deset dana od početka bolesti i nakon što je bolesnik tri uzastopna dana afebrilan.

4. Za korisnike domova za starije i teško bolesne odrasle osobe i osobe s invaliditetom primjenjuju se Upute za sprječavanje i suzbijanje epidemije COVID19 za pružatelje socijalne usluge smještaja za starije osobe i osobe s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi.

¹ Prema njima osobe zaražene virusom SARS-CoV-2 najzaraznije su dan-dva prije pojave simptoma i u prvim danima bolesti, pri čemu se većina sekundarnih slučajeva zarazi u kontaktu s prvooboljelom osobom unutar prvih pet dana od pojave simptoma. Do sada još nije uspješno izoliran vijabilan virus iz uzoraka gornjih dišnih puteva nakon drugog tjedna bolesti, unatoč pozitivnom PCR nalazu. Molekularna PCR metoda detektira virusnu nukleinsku kiselinu koja ne korelira uvijek s prisutnošću vijabilnog virusa u organizmu.

² Određeni simptomi poput kašlja i anosmije mogu trajati tjednima nakon što bolesnik prestane biti zarazan za okolinu.
